

Datum: 2018-09-14
Handläggare: Peter Porss
Direktr:
Diariernr: 2018.025 MN

Miljöskyddsnämnden

Avspärrning av skogsstig (MR 2017-2698)

Ärendebeskrivning

Den 21 december 2017 inkom XX med ett meddelande om att en liten skogsväg, eller stig, hade försetts med stängsel. Bifogade foton visade att en stålwire hade placerats tvärs över en stig och var låst med ett hänglås. Den 5 april inkom en kompletterande information från XX om att vägen/stigen hade avspärrats på två ställen med hänglås.

Beredning

Miljöskyddskontoret informerade fastighetsägaren YY om avspärrningen med en rekommendation om att komma in med uppgifter om varför skogsvägen spärrats av på fastigheten.

Fastighetsägarna ZZ samt YY besökte miljöskyddskontoret den 9 augusti 2018. De förklarade att anledningen till avspärrningen var att hindra den myckna ridningen på fastigheten. De anser sig ha varit tvungna att stängsla av stigen pga av kraftigt slitage på naturen. För att visa på konsekvenser av regelmässig ridning hänvisade de till stigen intill avspärrningen. Denna var en gång gräsbevuxen med möjlighet att färdas med barnvagn. Numera är det omöjligt att dra en barnvagn på stigen pga av alla stenar.

Miljöskyddskontoret har besökt platsen vid två tillfällen, 17 juli och 28 augusti 2018. Två skogsstigar besöktes. Bägge stigarna, en västlig och en östlig, har en gemensam ändpunkt i norra änden. Den västliga skogsstigen är starkt påverkad av slitage. En inte ovanlig iakttagelse på denna stig var hästlortar. Två "grenar" av den västliga stigen leder österut. Dessa sistnämnda stigar var försedda med avspärrningar som hindrar framför allt passage av hästar (en avspärrning var låsförsedd). Det var fullt möjligt att till fots passera dessa hinder. Även cyklister bedömdes ha möjlighet att passera avspärrningen genom att leda cykeln under avspärrningen. I övrigt noterades att en dessa sistnämnda avspärrningar var placerad på gränsen mellan fastighetsgränserna Pålstorp 1:2 och 1:3. Den västra stigen mynnar ut i söderändan i Hallbergstorpsvägen, nära fastigheten Kärrbogärde 1:38. Den östra stigen mynnar ut i söderändan i Hemsjö Dalenvägen vid fastigheten Pålstorp 1:13. Även här är stigen avspärrad via en låsanordning. Den östliga skogsstigen var aldrig närheten av tomtmark. Den västliga stigens söderända mynnar ut nära tomtplatsen till fastigheten Kärrbogärde 1:38, se karta.

Lagstiftning

Regeringsformen 2 kap. 15 §:

Alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten oberoende av det skydd grundlagen ger den enskildes äganderätt.

Miljöbalken 7 kap 1 §:

Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.

Miljöbalken 26 kap 11 §:

En tillsynsmyndighet får förelägga den som håller stängsel i ett område av betydelse för friluftslivet eller i närheten av ett sådant område att ordna grindar eller andra genomgångar som behövs för att allmänheten skall kunna komma till mark inom ett sådant område som omfattas av allemansrätten.

Är det uppenbart att ett stängsel endast är avsett att utestänga allmänheten från området, får föreläggande meddelas om att ta bort det. Vad som nu har sagts om stängsel skall tillämpas på motsvarande sätt när det gäller diken.

Allemansrätten

Allemansrätten är inte närmare preciserad i lagstiftningen. Svensk lagstiftning nämner endast övergripande allas tillgång till och ansvar för naturen. Klart är emellertid att hemfrid och ägarens ekonomiska intressen inte får kränkas. Dessutom anses att den som rör sig i skog och mark också på andra sätt är skyldig att ta hänsyn till sin omgivning – till växt- och djurliv lika väl som till andra människor i närheten. Närmare precisering av allemansrätten är i många stycken en tolkning. Naturvårdsverket har i skriften **Allemansrätten-Vad säger lagen**, informerat om allemansrättens innebörd samt rättigheter såväl som skyldigheter. Nedanstående punkter är exempel på rättigheter och skyldigheter med utgångspunkt i Allemansrätten.

- Väg är allemansrättsligt tillgänglig.
- En tomt är inte allemansrättsligt tillgänglig, dvs det område runt boningshuset som markägarens hemfridintresse rimligen utsträcker sig.
- Plantering och andra ägor som kan skadas är inte allemansrättsligt tillgängliga.
- Allemansrätten omfattar inte framfart med motordrivna fordon.
- För cykling och ridning gäller i princip samma regler som när man tar sig fram till fots eller med skidor.
- På grund av risken för markskador är allemansrätten mer begränsad för den som cyklar eller rider, framförallt när det sker i organiserade former.
 - Ömtålig mark och mjuka stigar ska undvikas.
 - Särskild försiktighet ska iakttas vid ridning i grupp eller upprepad ridning i samma stråk.
 - Vid ridning får man ta särskild hänsyn till vandrare, skidåkare och cyklister, exempelvis inte fördärva märkta skidspår eller vandringsleder eller rida i iordningställda motionsspår, även om inte själva marken tar nämnvärd skada.
 - Om marken skadas genom vårdslös ridning kan skadeståndsansvar bli aktuell.
- Ridning och cykling kan regleras via lokala ordningsföreskrifter

Sammanfattat är den grundläggande innebörden med allemansrätten att **inte störa inte förstöra**.

Miljöskyddskontorets bedömning

Miljöskyddskontoret bedömer att, utifrån slitage på den västra skogsstigen, fastighetsägarens avspärrning av den östra skogsstigen är rimlig för att begränsa skador via ridning på dennes mark. Avspärrningen hindrar inte allemansrättslig vistelse till fots, via skidor eller via cykel. Ytterligare ett argument till att avspärrningen kan vara kvar är att det finns en näraliggande alternativ skogsstig som kan nyttjas för ridning via den västra skogsstigen.

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden beslutar att avsluta ärendet utan krav på åtgärd. Miljöskyddskontorets bedömning är motiv till beslutet.

Beslutsunderlag: Karta
Foton

Beslutet ska skickas till

YY

XX

Anna Ebbesson
Avdelningschef

Sture Alexandersson
Miljöskyddsinspektör